

Neužmirštamai susieti

Tarp iškilnių dalyvių – Petras Lukošius (antras iš kairės), Jonas Girskis (penktas iš kairės) Simono Maciukevičiaus nuotr.

Rugpjūčio 29 d. Pagėgių kr., Rukų Šv. Antano Paduviečio bažnyčioje, skambant nuoširdžioms bažnytinėms giesmėms, šv. Mišias už prieš 50 metų žuvusius Kęstučio apyg. Butigeidžio rinkt. Jūros būrio partizanus Aleksą Vaičiulį-Kęstutį ir Jurgį Kisielių-Maironį aukojo klebonas Olandras Jurevičius. Rukų kaimo sodyboje, prie šimtamečio namo, menančio tragiškus rezistencinės kovos įvykius, sienos pašventinta atminimo lenta, įamžinanti žuvusiųjų vardus. Skambant giesmei "Marija, Marija" ją atidengė Jurgio Kisieliaus-Maironio sūnus ir artimiausieji Alekso Vaičiulio-Kęstučio giminaičiai – gausios šeimos palikuonys.

Žuvusiųjų įamžinimo ir surengtų iškilnių iniciatoriai – Stoniškių seniūnijos seniūnas LPKTS Pagėgių sk. pirmininkas Stanislovas Bagdonas, – jis vedė renginį, – ir istorikas dr. Vytenis Almonaitis, kuris išsamiai apžvelgė Pagėgių krašto ir visos Mažosios Lietuvos, kaip labiausiai nuo okupacijų nukentėjusios Lietuvos dalies, istoriją ir lyg iliustraciją parodė šio krašto

partizano V.Mišeikio-Tarzano nuotrauką, ant kurios užrašas: "Jei žūsiu – draugai, nesakykit: per greit pailsau... Aš troškau vien džiaugsmą pavyti – pasauliui ir sau... Vladas. 1950 03 07. Rambynas", byloja ir dar kartą primena Lie-

tuvos laisvės kovotojų dvasios stiprybę ir pasiaukojimą vardan Laisvės ir Taikos. S.Bagdonas ir doc. V.Almonaitis sukviėtė gausų būrį iškilnių dalyvių – LPKTS valdybos pirmininką Antaną Lukšą, pirmininko pavaduotoją Jūratę

Marcinkevičienę, LPKTS Tauragės sk. koord. Mariją Vaitiekūniene, skyriaus pirmininką P.Rindoką, žuvusiųjų artimuosius, bendražygius, įvykių liudininkus ir kitus garbingus žmones.

(keliami į 2 psl.)

Ingrida VĖGELYTĖ

Nuosavybės teisių atkūrimo daugiabriauniškumai paežerėse

Iki šiol tebejauciamos sovietmečio tradicijos, kai mėsininkai pirmi apsirūpindavo geriausiaisiais mėsos gabalėliais, medikai – rečiausiaisiais vaistais. Dabar žemėtvarkininkai pirmi apsirūpina vertingiausiaisiais žemės sklypais. Šiuo atžvilgiu valdininkams dabar – tikras aukso amžius. Kas kad žiniasklaida truputį pakutena, pakritikuoja – vis tiek kas išsigyta, tai jau tavo.

Vištyčio paežerė (Vilkaviškio r.) prilygsta kurortinei vietai, tad savaime suprantama, kad čia žemės sklypais apsirūpino matininkai, sovietmečio bei dabartmečio valdininkai ir jų giminaičiai, o tikriesiems paežerės žemių paveldėtojams pasidarė ankšta. Prieš keletą metų "XXI amžius" rašė, kad buvusiams tremtiniams Stankevičiams priklausančios žemės dalį Žirgėnų kaime, Vilkaviškio r., valdybai nusprendus įsigijo prokuroro sūnus V.Vencevičius ir toks P.Jakimavičius.

Po šešerių metų teismo tešymosi įvairių miestų teismuose Kauno mst. apylinkės teismo teisėjas Vismantas Kazakiūnas šiemet liepos 7 d. netikėtai įžiūrėjo, kad "ieškovai (tai yra Stankevičiai) praleido terminą apskusti Vilkaviškio r. valdybos potvarkius, todėl reikia taikyti senatį ir atmesti ieškinį". Teisėjas taip ir padarė. Jeigu tai teisinga, tai ieškinys turėjo būti atmestas dar prieš šešerius metus. Ir p. V.Kazakiūnas šitaip nutarė svarstęs ne vieną mėnesį... Ar vertėjo tiek ilgai varginti žmones? Tačiau kyla abejonių ir dėl mėnesinio termino praleidimo. Pacituokime teismo nutartį: "Teismo posėdžio metu ieškovų (Stankevičių) atstovas paaiškino, kad iš 1996 10 09 rašto Nr.1663-S-588/02 galima spręsti, jog ieškovai skundė žemės suteikimo dokumentus ir išnaudojo ikitesmines teisių gynimo galimybes."

(keliami į 2 psl.)

tuvos laisvės kovotojų dvasios stiprybę ir pasiaukojimą vardan Laisvės ir Taikos. S.Bagdonas ir doc. V.Almonaitis sukviėtė gausų būrį iškilnių dalyvių – LPKTS valdybos pirmininką Antaną Lukšą, pirmininko pavaduotoją Jūratę

Marcinkevičienę, LPKTS Tauragės sk. koord. Mariją Vaitiekūniene, skyriaus pirmininką P.Rindoką, žuvusiųjų artimuosius, bendražygius, įvykių liudininkus ir kitus garbingus žmones.

(keliami į 2 psl.)

Ingrida VĖGELYTĖ

Žinios iš Seimo

Neeilinė sesijos nesibaigė muštynėmis

Praėjusią savaitę Seimo nariai po atostogų susirinkę į neeilinę sesiją įnirtingai ėmėsi vykdyti savo, kaip parlamentarų, pareigas. Ketvirtadienį svarstant bankrutuojančios "Alytaus tekstilės" gelbėjimo scenarijų Seimo nariai ne tik apsižodžiavo, bet ir buvo arti muštynių.

Opozicija kalčiausiu laiko Seimo vicepirmininką A.Skardžių, kuris tąkart pirmininkavo Seimo posėdžiui. Jis ignoravo abiejų opozicijų atstovų – liberalcentristo R.Šukio ir konservatoriaus A.Stasiškio – teisę pasisakyti. Konflikto eigoje R.Šukį pirmininkaujantis išvadino "šūdo gabalu" ir žadėjo net primušti.

Tiesa, A.Stasiškio adresu, tikriausiai prisiminęs, kad šis jau kartą ketino "paauklėti"

neteisingai pirmininkaujantį, A.Skardžius nesisivaidė žodeliais. Užtat pamatę įsižeidusį ir užpykusį buvusį politinį kalinį A.Stasiškį kiti valdančiosios koalicijos nariai labai išsigando ir pradėjo jį kaltinti ketinimu A.Skardžiui įkirsti. Prisiminus, kaip A.Stasiškis "auklėjo" pirmininkavusį V.Andriukaitį, prasidėjo įvairiausios interpretacijos A.Stasiškio adresu. Frakcijos kolegą stoji ginti V.Landsbergis ir pareiškė, kad jokių pakeltų kumščių nebuvo, o A.Skardžiaus baimės akys tikrai didelės.

Beje, A.Skardžius rinktas Alytuje, tad nenuostabu, kad prieš savo rinkėjus mėgino kuo "gražiau" pasidemonstruoti. O demonstruoti buvo dėl ko. Bankrutavus gamyklai be darbo liktų beveik 3000 darbuotojų. Tad reikia gi prieš nepatenkintus savo rinkėjus pavaizduoti supermeną.

(keliami į 3 psl.)

Aktualijos

■ Tėvynės sąjunga ir Lietuvos krikščionys demokratai protestuoja prieš planuojamą naftos telkinio D-6 eksploataciją Baltijos jūros šelfe. TS dėl planuojamo minimo telkinio eksploataavimo organizavo akciją prie bendrovės "LUK'oil-Baltija" degalinių.

■ Oficialiai nutraukta baudžiamoji byla Lietuvos sveikatos apsaugos ministrui J.Olekui dėl dviejų pėsčiųjų žūties prieš ketverius metus.

■ Gražintinių ir gražinamųjų namų nuomininkai skaičiuoja, kad tokiais tempais, kokie buvo ir yra iki šiol, aprūpinant juos gyvenamuoju plotu praeis... 385 metai. Vien tik Kaune gražintinių namų nuomininkams reikėtų pastatyti 3243 butus, kurie mokėsių mokėtojams kainuotų daugiau kaip 260 mln. litų.

■ Valdančiosios daugumos atstovams nepavyko atmesti Prezidento veto Vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatymo pataisai, todėl Vyriausybei reikės papildomai šių metų biudžete surasti lėšų vidaus tarnybos pareigūnų priedams ir priemokoms išmokėti.

■ Valstybines pensijas siūloma mokėti ir tiems nepriklausomybės gynėjams, kurie buvo sužaloti 1991 m. sausio 11-13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos metu, tačiau dėl to netapo invalidais.

■ Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos komisija pripažino, kad Čečėnijos nepriklausomybės rėmėjų interneto svetainėje "Kavkaz Center" skelbiama informacija nekursto nei religinės, nei tautinės nesantaikos.

■ Referendumai dėl narytės Europos Sąjungoje eina į pabaigą. Beliko juos surengti Estijoje ir Latvijoje, kur optimizmo daugėja, o Rumunija ir Bulgarija viliasi neiškristi iš ES plėtros proceso, Turkija – į jį patekti.

■ Liberaliosios Dešiniųjų jėgų sąjunga (DJS), kuri Rusijoje vadinama "oligarchų" partija, svarbiausias būsimų rinkimų šūkis – įveikti skurdą šalyje, kurios 40 proc. gyventojų šiandien skursta.

■ Baltarusijos analitikai mano, kad A.Lukašenkos laiškas Rusijos prezidentui V.Putinui dėl Rusijos rublio naudojimo reiškiama, jog faktiškai žlugo susitarimas jį įvesti kaip bendrą mokėjimo priemonę.

Neužmirštamai susieti

(atkelta iš 1 psl.)

Po šimtamečiais medžiais susirinkusieji dalijosi prisiminimais, kalbėjo apie nūdienos problemas.

LPKTS valdybos pirm. A.Lukša sveikino iškilnių dalyvių, susirinkusius pagerbti žuvusių partizanų atminimo, ir kvietė, ypač jaunuosius, susitelkti ateities darbams, nes kova dar nebaigta... "Juk ne už tokią Lietuvą, kur klesti melas, apgaulė ir klasa, kovojo garbingi krašto vyrai", - sakė buvęs partizanas.

"Kovodamas už Lietuvos nepriklausomybę mamos brolis Aleksas Vaičiulis-Kęstutis žuvo jaunas, tesulaukęs 25 metų, tačiau supratęs, kad ši kova žūtbutinė ir prasminga. Mes, gausus artimųjų būrys, didžiuojamės jo auka ir džiaugiamės, kad nuo šiol turėsime, kur uždegti atminimo žvakę", - artimųjų - 7 brolių ir seserų - vardu kalbėjo ir dėkojo šventės organizatoriams žuvusio partizano dukterėčia šilutiškė S.Jakubauskienė.

"Pirmą kartą apie savo tėvą Jurgį Kisielių-Maironį ir jo žūtį sužinojau būdamas 12 metų iš mamos pasakojimo. Jurgis Kisielis ir mano mama Konstancija Girskytė susituokė Rukų bažnyčioje 1952 m. Tėvas žuvo man dar negimus. Paskutinį kartą mama matė jo kūną, išniekintą Pagėgiuose. Norėdami susidoroti su partizano našle - išvežti į Sibirą - ilgai sovietų saugumiečiai apie ją klausinėjo vietinių gyventojų. Tačiau niekas mamos neišdavė. Dvasinį sovietų terorą ir patyčias tiek mama, tiek ir aš, ypač studijuodamas mediciną, juto me nuolat. Visą savo gyvenimą mama liko ištikima Jurgio Kisieliaus-Maironio atminimui ir - pasiaukojimo man, vieninteliam sūnui", pasakojo vilnietis gydytojas Jonas Girskis.

Buvęs Kęstučio apyg. Butigeidžio rinkt. partizanas Alfonsas Juraška-

Jūras apibūdino bendražygius Kęstutį ir Maironį kaip asmenybes ir kaip karius.

Prieš susirinkusiuosius stėjo tikrais įvykusios tragedijos liudininkas Petras Lukošius - tuometinis sodybos šeimininkas, dabar gyvenantis Klaipėdoje, tačiau laikytas mirusiu. Tvardydamas ašaras orus žemaitis ne tik išsamiai prisiminė šurpius 1953 m. rugpjūčio 29 d. įvykius, bet ir atskleidė niekam nežinomus faktus: pralinkus kelioms dienoms po partizanų žūtį, niekšas "Armonas", išdavęs sodyboje apsistojuosius partizanus, karčiamejo pasigyrė gavęs 700 rublių saugumiečių atlygį, "nes jo žinios pasitvirtino". Pagėgių garnizonui apsupus sodybą partizanai Maironis ir Kęstutis žuvo garbingai - gyvi nepasidavė... Net ir žuvę Laisvės kovotojai gausybei sovietų saugumiečių ir kareivių buvo priešai: jų kūnus subadė šakėmis, sumetė į sunkvežimį, nuvežę išmetė Pagėgiuose, o paskui užkasė nežinia kur... "Netikėjome, kad išliksime - kiekvieną dieną laukėme tremties, o pradėję lankyti mokyklą buvome "bandito vaikai", - tėvo pasakojimą papildė Stasė Lukošūtė, tuomet buvusi šešimetė mergaitė.

Visa tai bylojo garbingi Lietuvos žmonės, į Rukų kaimą pirmą kartą praėjus 50 metų nuo tragiškos partizanų žūtį susirinkę paliudyti sovietinio genocido pasekmių ir pasakyti, kad savo gyvenimo dalimi yra neužmirštamai susieti su kovotojų už Lietuvos laisvę - partizanų Kęstučio ir Maironio - atminimu.

Ilgai šnekučiavosi susirinkę iškilnių dalyviai, džiaugėsi naujomis pažintimis. Šilgalių etnografinis ansamblis jiems padainavo šio krašto dainų.

Dalia MACIUKEVIČIENĖ

Nuosavybės teisių atkūrimo daugiabriauniškumai paežerėse

(atkelta iš 1 psl.)

Suspėti per mėnesį apskusti apskrities viršininkui sau nepalankų sandorį su tau priklausančiu turtu, daromą tau nežinant, išties nėra paprasta, nes logiškai mąstant galima suprasti, kad sandorį sudarantys (teisėju V.Kazakiūno apibūdinami terminu "sąžiningi įgijėjai") visiškai nesuinteresuoti, kad tretiniai paveldėtojai greitai sužinotų ir suspėtų daryti "sąžiningiems įgijėjams" juridines kliūtis. Po to nelaukiu sužinojusiems ir nelaukiu susivokusiems belieka įrodyti, kad jie žinojo tai, ko nežinojo...

Tačiau tremtinių žemės atgavimo bylose jokios senatys netaikomos! Bet štai šiuo atveju braukšt - ir pritaikė! Nes tai, girdi, ne žemės atgavimas, o ginčas! Vadinas, jeigu tavo protėvių žemė nederlinga ir yra kažkokiam nuobodžiam užkampy, dėl jos tau neteks su niekuo ginčytis ir šiaip taip atgauti ją, nors ir kaip vėlai tau šaus į galvą kreiptis į atitinkamas įstaigas. Bet jeigu į paveldėtąjį tavo

sklypą įsižiūrėjo žemėtvarkininkas ar "naujasis lietuvis", išriedėjęs iš sovietinės valdininkijos, teks tau, buvęs tremtinys, stoti su jais į beviltišką ginčą. Tavo žemė taps negražintina. Už tą negražintinumą kovos ir žemėtvarka, ir rajoninės, ir apskrities įstaigos, nes gražinus nors vieną sklypelį paežerėje pradėtų veikti "domino principas" - "sąžiningiems įgijėjams" tektų palikti vieną po kito daugybę "valstiečių ūkių" kurortuose. Bet ar taip iš tikrųjų būtų? Vargu. Teismų vykdytojai, antstoliai greit iškraustos išplėšia jam iš burnos paskutinį duonos kąsnį, bet visiškai nesiskubina vaikyti iš kurortinių vietovių ir didmiesčių priemiesčių sąžiningus žemių pirkėjus. Teisėjas V.Kazakiūnas pajukavo: "Kas perka, tas ir sprendžia...", nepagalvodamas, kad teisėjui juokauti nepridera, nes juokelių žodžiai gali įgauti tam tikrą prasmę...

Aleksandras JAKUBONIS

Teroro išpuolis pakeitė gynybos politiką

Rugšėjo 11 d. sukanka dveji metai, kai demokratijos pasaulį sukrėtė teroristų išpuolis Niujorke ir Vašingtone. Buvo susprogdintas Prekybos centras - Amerikos ekonominės galios simbolis - du dvyniai dangoraižiai. Žuvo bemaž trys tūkstančiai civilių gyventojų. Šis įvykis pakeitė saugumo ir gynybos politiką pasauliniu mastu. NATO pirmą kartą savo istorijoje pagal sutarties 5 straipsnį teroristų išpuolį kvalifikavo kaip vieno iš Aljanso narių užpuolimą. Tai reiškė, kad bus ginamasi sutelktomis jėgomis.

Iškilo poreikis planuojant NATO plėtrą patikslinti ir Aljanso funkcijas. Greit plintantis tarptautinis terorizmas kelia grėsmę visoms tautoms ir valstybėms. Iki šiol galiojusi tarptautinės teisės norma - atsakyti į agresoriaus išpuolį triuškinančiu smūgiu - tapo neveiksminga. Valstybė su teroristų organizacijomis negali derėtis. Tai būtų tolygu nusikaltėlių pasaulio praktikos įteisėjimui. Antra, esant tikimybei, kad teroristai gali panaudoti masinio naikinimo ginklus - atominį, bakteriologinį ar cheminį, valstybė negali ramiai laukti pirmojo smūgio, į kurį būtų galima "teisėtai" atsakyti jau po įvykusios katastrofos. Tai prilygtų nusikaltimui valstybės piliečiams. Vyriausybė, neužtikrinanti šalies gyventojų saugumo, švelniai tariant, - politinis ir pilietinis nesupratimas.

Iškilo prevencinio smūgio būtinumas. Apie tai rašoma naujojoje JAV nacionalinio saugumo strategijoje. Pasauliniam terorizmui turi būti pastatyta pasaulinė užkarda. Amerikiečių akcijos Afganistane, kur buvo sunaikintos teroristų bazės, niekaip negalima lyginti su sovietų invazija į tą

šalį. Sovietai negalėjo laimėti kolonijinio karo ir po dešimties metų gėdingai išsinešdino iš Afganistano. Amerikiečiai sudarė sąlygas Afganistano tautoms pačioms kurti demokratinę valstybę.

Lietuvos nacionalinio saugumo strategijoje teikiama pirmenybė konkreitiems veiksams kovoje su terorizmu, korupcija, organizuotu nusikalstamumu, prekyba žmonėmis, nelegalia prekyba narkotikais, nelegalia migracija, kontrabanda, taip pat ir nusikalstamumu informacinių technologijų srityje. "Pagrindinė priemonė ateityje užtikrinant tiek vidaus, tiek regiono saugumą ir stabilumą Lietuvos Respublikai yra narystė NATO", - rašoma šiame dokumente. Esame nedidelė valstybė ir kito pasirinkimo neturime.

Ne viskas mums sklandžiai sekasi. Tai liudija žemės sklypų grobstymo, diplomatų ir net teisėjų paperkamos skandalai. Tai ne pavieniai atvejai, o sisteminiai reiškiniai. Žinomas filosofas prof. Leonidas Donskis "Lietuvių balse" (2003 05 27) rašė, kad "esame neįtikėtinai korumpuoti, brutali ir ciniška visuomenė, kurioje procedūrinė demokratija ir rinkos ekonomika yra visiškai atplėštos nuo vertybių sferos. Todėl abi jos funkcionuoja it persodinti organai, kuriems nuolatos graso atmetimo reakcijos". Ši griežta savikritika priimtina kaip padėties konstatavimas ir suvokta būtinybė veikiau ropštis iš sovietmečio pelkės. Nereikėtų abejoti, kad brandžios demokratijos terpeje - ES ir NATO - būsime priversti pasitempti. Iš tikrųjų - nėra jokio kito pasirinkimo.

Edmundas SIMANAITIS

Kas sugrąžins dorą ir sąžinę

Kartais per TV rodomos laidos neatlieka savo paskirties - auklėti jauną žmogų, padėti susigaudyti, kas esame ir kur einame. Štai rugpjūčio 14 d. per Lietuvos TV transliuota laida "Prašau žodžio" verčia susimąstyti, ar buvo kruopščiai išanalizuota nagrinėjama tema. Į laidą pakviestas jaunuolis, vilkintis raudonais marškiniais ir į ragiukus susuktai plaukais, nieko dora pasakyti negalėjo, o stengėsi tik į save atkreipti dėmesį. Jei jam užduotų klausimą laidos "Klausimėlis" vedėjas, tikriausiai atsakytų kaip ir daugelis: kad Maironis yra stambus verslininkas, Vincas Kudirka išrado elektrą, o tautos genocido vykdytojas A.Sniečkus sukūrė tautos himną ir buvo aršus kovotojas prieš sovietų valdžią...

Mūsų išrinkti seimūnai, atrodo, negalvoja apie tautos dorą ir sąžinę. O kokius gi šiandien matome tų išrinktųjų veiksmus? Jau nemažai iš-

grobstyta bankų, iš lengvatikių išviliojami paskutiniai skatikai, o sukčiai iš teismo salės paleidžiami - jiems tai komas senaties terminas. Vagims ir sukčiams, kurie apvagia valstybę, jos žmones, negali būti taikomas senaties terminas!

Dar kartą apie Lietuvos TV darbą. Kai prieš metus buvo laidojamas poetas Bernardas Brazdžionis, LPKTS Garliavos sk. nariai kreipėsi į šią televiziją prašydami visas laidotuves transliuoti, nes dėl sveikatos daug žmonių jose negalėjo dalyvauti. Mums buvo atsakyta: televizija neturi techninių galimybių. Už mokesčių mokėtojų pinigų televizija gali transliuoti bet kokį šlamštą, o dvasinumą ugdančių laidų ekrane būna vis mažiau ir mažiau.

Mindaugas BABONAS
Įgaliotas LPKTS Garliavos skyriaus narių susirinkimo

Kur kreiptis

"Tremtynyje" Nr.36 (565), straipsnyje "Vilniaus mero savivalei nėra ribų", buvo rašyta apie Vilniaus miesto žemių grąžinimo procesą. Žinome, kad ir kituose miestuose grąžinant žemę yra tos pačios bėdos. Šiais klausimais galite kreiptis į Lietuvos žemės savininkų sąjungos Vilniaus skyriaus pirmininką Rimantą LIAKĄ adresu: Naugarduko g. 53-35, LT-2006 Vilnius. Skambinti tel. (8-5) 2130368, 2359167; (8-613) 83703.

Ingrida VĖGELYTĖ

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

Valstybei nupirkus šios bankrutuojančios įmonės akcijas, o kartu ir milijonines skolas, šių kelių tūkstančių dzūkų likimas laikinai būtų išspręstas visų Lietuvos mokesčių mokėtojų sąskaita. Vyriausybė neturi jokio konkretaus plano, ką daryti su bankrutuojančia įmone. Tad anksčiau ar vėliau ji vis tiek bankrutuos. Jei rinkoje tokiai įmonei būtų perspektyvų, nereikėtų nė Vyriausybės, visada atsirastų verslininkas, kuris imtųsi tokio biznio.

Balsuodama per šio klausimo pateiktą Tėvynės sąjungos frakcija susilaikė. Alytaus vietos laikraštis be-regint apie tai parašė ir konservatorius parlamentarus parašė į "gėdos stulpelį" kaip socialiai neįtrauktas. Deja, nė vienam bankrutuojančios "Alytaus tekstilės" darbuotojui neįdomu, kad iš milijonų, kuriuos Vyriausybė sumokėtų už laikiną jų išgelbėjimą, pasipelnys "Snoro" bankas, kuriam įmonė ir yra skolinga. O vėliau žlugs ir jų laikinas prieglobstis, nes Vyriausybė negalės ilgai maitinti nuostolį nešančią įmonę mūsų piliečių, lėšomis. Mėginę tiesą pasakyti konservatoriai liko ne tik neišgirsti, bet ir apjuodinti.

Štai taip praktiškai baigėsi neeilinė sesija ir tuoj pat, rugsėjo 10 d., prasidėjo eilinė Seimo rudens sesija.

Teisingumo ministras nemąsto apie teisingumo politiką

Lietuvos buvusius politinius kalinius ir tremtinius, 2000 m. inicijavusius tarptautinį visuomeninio teismo procesą komunizmo ideologijai ir režimams, sužavėjo Estijos teisingumo ministro kalba Juodojo kaspino dieną. Jis pareiškė, kad komunistinei ideologijai reikia organizuoti Niurnbergą Nr.2.

Buvusių politinių kalinių ir tremtinių atstovas Seime P.Jakučionis posėdžio metu viešai kreipėsi į Lietuvos teisingumo ministrą ragindamas jį palaikyti kolegą estą ir spartinti komunizmo nusikaltimų tyrimą Lietuvoje.

"Pone ministre, prieš porą savaitių jūsų kolega Estijos teisingumo ministras kalbėdamas Juodojo kaspino dienos minėjime paragino Europos valstybes priimti pareiškimą dėl besąlygiško komunistinės ideologijos pa-

smerkimo. Jis sakė, kad vykdžiusieji komunizmo nusikaltimus nusipelnė savojo Niurnbergo. Kaip žinome, visa tai buvo anksčiau patvirtinta tarptautiniame kongrese "Vilnius 2000". Ar jūs ketinate paremti šią kolegą iniciatyvą, paremti ją tarptautiniu požiūriu? Ar nemanote, kad Lietuvos justicija komunistinių nusikaltėlių veiksmais praeityje iš viso nesidomi?" – klausė V.Markevičiaus Seimo narys P.Jakučionis.

V.Markevičius atsakė, kad jis manęs, jog tai – ne Teisingumo ministerijos prerogatyva, o komunizmo nusikaltimai Lietuvoje tiriama gerai.

"Norėčiau atsakyti labai trumpai: teisingumą Lietuvos Respublikoje vykdo teismai, baudžiamąjį persekiojimą – prokuratūra. Generalinė prokuratūra ir jos apylinkių bei apygardų prokuratūros atliko tyrimą ir nustatė, kiek buvo pripažinta padarytų nusikaltimų. Ne viena byla, susijusi su jūsų įvardintais nusikaltimais, yra pasiekusi teismą, ir kai kurie asmenys yra nuteisti. Tos bylos, kaip žinote, tęsiasi daugelį metų. Tyrimas buvo itin sudėtingas ir sunkus, nes buvo didelis atitinkamų valstybių politikų spaudimas. Aš manau, kad mūsų teisingumo sistema šioje vietoje gana tvirtai atsilaiškė ir teisingumas vienokia ar kito kio prasme yra pasiektas.

Dėl to, ką jūs kalbate. Mano supratimu, tai yra būtent 2000-ųjų ar ateities forumų dalykas. Įvairaus rango politikai ta tema gali kalbėti kaip nori. Mano nuomonė dėl to turbūt nėra pati svarbiausia. Aš manau, kad teisingumo ministras turėtų politikuoti mažiausiai iš visų ir stengtis dalykiškai dalyvauti tiek Vyriausybės darbe, tiek kituose darbuose rengiant teisės aktus, kad jie atitiktų mūsų valstybės siekius, toliau įtvirtintų konstitucingumo ir teisinės valstybės pamatus", - sakė V.Markevičius.

Apie dvi Lietuvos

Tik prasidėjus Seimo posėdžiams Gedimino prospekte esančiuose Parlamento rūmuose atsitiko Lietuvoje įprastas, praktiškai – kasdienis reikalas – kažkoks narkomanas nuo Seimo rūmų pavogė metalinę iškabą su užrašu, bylojančiu, kad čia – Seimo priimamasis. 1992 metais iš aliuminio pagaminta

lenta sveria 45 kilogramus, jos vertė 1717 litų. Tokių dalykų jau metų metus pasitaiško turbūt kasdien kiekviename miestelyje. Nemaloniausiai tokia žinia nuskamba, kai metalo vagys pasidarbuoja kapinėse: ypatingą pagarbą Anapiliui jaučiantiems lietuviams tokia žinia visada skamba šventvagiškai.

Atrodytų, anoks čia įvykis – vagis sugautas vos ne tą pačią dieną, lenta rasta, net Vadovybės apsaugos departamento pareigūnai, naktį pramiegoję įžulų vagį, nubausiti. Labiausiai šioje istorijoje liūdina paskutinis faktas: po žaibiško tyrimo policijos kriminalistai įtariamą vagį, anksčiau septynis kartus teisėtą Aleksandrą V., sulaukė ketvirtadienį ir tą pačią dieną jis buvo nuteistas už vagystę metams. Ar kur nors kada nors esate girdėję apie tokį operatyvumą? Ar koks metalo vagis – kapų išniekintojas kada buvo surastas ir nuteistas per vieną dieną?

Belieka dar kartą apmąstyti, kad Lietuvoje egzistuoja dvi Lietuvos. Kažkas taikliai yra pasakęs, kad viena Lietuva perka (suprask, turi darbo, pinigų ir jaučiasi visaverčiais piliečiais), o kita Lietuva – renka prezidentą. (Neturi darbo, neturi pinigų, negali tikėtis, kad vagys bus sugauti ir nuteisti per vieną dieną. Tad kas gi belieka tokiems žmonėms? Tik tikėjimas aukštesnėmis galiomis, kurios išties stebuklų pilnas riešukučias virš vargšų galvų ir... palaimins.)

Toks operatyvus vienos dienos trukmės teisėsaugos ir teismų darbas iš tiesų yra žalingas mūsų šaliai ir gali būti minėtinas tik kaip kuriozas ar savotiškas rekordas. Bendraime vilkinamų bylų ir teisėtvarkos neveiksmingumo kontekste tokie "rekordai" yra ypač nepageidautini. Nes gimdo iliuziją, kad "jie gali". Gali surasti Jūsų pavogtą ir jau seniai apraudotą daiktą. Tad nenuostabu, kad praėjusią savaitę Seimo narė O.Babonienė pradėjo generalinio prokuroro klausinėti, kada gi bus surastas jos prieš dvejus metus pavogtas asmeninis automobilis. Žinoma, žurnalistai pasijuokė iš Seimo narės naivumo ir apkaltino ją ginant savo interesus. Manau, kad po minėto operatyvaus Seimo priimamojo iškabos vagystės tyrimo ir daugiau žmonių patikės, kad "jie gali". Tik jiems niekas taip gražiai neatsakinės kaip Seimo narė. O vis dėl to gal "jie gali"?

Ivykiai, komentarai

Klounų paradas tęsiasi

Labai teisingai pastebėjo vienas humoristas, kad Lietuvoje nuo ko jau ko, o iš nuobodulio tikrai nemirsi. Žinoma, vargu ar dar galima ką nors nustebinti atsirandančiais vis naujais Lietuvos gelbėtojais, tačiau paskutinysis dar vieno gelbėtojo apsiėškimas tiesiog pribloškė net ir visko mačiusius ir girdėjusius piliečius. Etatinis "ubagų karalius" Vytautas Dominykas Štarauskas išsirengė į mūsų gelbėti ne savo elektorato, o pačio Prezidento. Ir ne nuo ko kito, o nuo paties "didžiojo gelbėtojo" Algirdo Mykolo Brazausko! Pasirodo, buvęs pirmasis LKP CK sekretorius ir LKP CK instruktorius Seimo pirmininkas A.Paulauskas rengia sąmokslą prieš Prezidentą Rolandą Paksą ir ketina "įkalinti" prezidentūroje izoliuodamas jį, kaip vienintelį Lietuvos kovotoją su nusikaltėliais ir dar didesniais vagimis – sužūlėjusiais valdininkais.

Aišku, Vytautas Dominykas ne pats parašė ar sugalvojo šį savo "partijos", iš kurios beliko keli rėksniai, pareiškimą. Jį kūrė ir rašė kur kas suk-

tesni ir raštingesni žmonės. Tad kam gi buvo surengta ši atrakcija, tuo labiau kad tu atrakcijų prasidėjus rinkimų kovoms ir taip netrūks ta. Peršasi mintis, kad valdančioji partija, tiksliau – klanas, nusprendė paleisti dar vieną dūmų uždangą maskuojant žemės sklypų dalijimosi skandalą bei panašias klanų išdaigas.

Nėra abejonės, jog artėjant Seimo rinkimams, kurių rinkimų kampanija prasidėjo nepaprastai anksti, valdantieji dar nustebins piliečius ne kartą. Štai dabar "didžiai nusipelnęs" partietis Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas dar neprasidėjęs svarstymui prabilo apie "socialiai orientuotą" kitų metų valstybės biudžetą. Tai irgi visiems nusibodusi eilinė pasakėlė. Jeigu tas biudžetas ir bus į ką nors orientuotas, tai tik į valdininkų besočio apetito tenkinimą ir dar likusio valstybės turto atidavimą Rusijos kompanijoms "LUK'oil", "Gazprom", aišku, nubyrant solidiems komisiniams į valdančiųjų kišenę.

Dar vienas "gintarinės ledi" triukas

Atvirai demonstruodama savo prorusišką poziciją, Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijos vadė Kazimiera Prunskienė, didelė Rusijos oligarchų A.Volskio, A.Čiubaiso bičiulė, aiškiai matydama, kad jos įtaka Lietuvos politiniam gyvenimui katastrofiškai mažėja, nusprendė sulošti dar vieną partiją. Aišku, ne šachmatų, o rusiškų šaškių. Juk niekam ne paslaptis, kad "gintarinė ledi", itin aktyviai pasisakanči prieš Ignalinos atominės elektrinės uždarymą ir apskritai prieš Vakarų kapitalo atėjimą į Lietuvos energetikos ir naftos rinką, žengia koja kojon su Maskvos oligarchais ir dabartine Lietuvą valdančia neokomunistine dauguma. Tačiau matydama, jog tos daugumos populiarumo akcijos smarkiai krenta, K.Prunskienė ir jos ištikimasis ginklanešys milijonierius "valstietis" K.Karbauskis sugalvojo savąjį priešrinkiminį triuką. Pasirodo, K.Prunskienė su R.Karbauskiu rengiasi pereiti į opoziciją!!! Čia tai bent fokusas, sunkiai suvokiamas netgi prie visko įpratusiems "žmonėms iš gatvės". Pasirodo, reikalas visai

paprastas. Matydama, kad A.Brazausko Vyriausybė manevruoja ir drįsta nepaklusti vadinamųjų žemdirbių, ypač jų vadu pasiskelbusio ir iš valstybės biudžeto išlaikomo Žemės ūkio rūmų vadovo J.Ramono reikalavimams, patyrusi vandens drumstėja nusprendė būsimuosiuose Seimo rinkimuose pasirinkti provincijos žmonių balsų. Tuo labiau kad visi apklausų duomenys rodo, kad R.Karbauskio "valstiečiai" ir K.Prunskienės "naujosios demokratės" būsimuosiuose rinkimuose jokiū būdu neperžengs 5 proc. barjero. Vis labiau aiškėja, jog tokių demagogų mulkinamas per 13 nepriklausomybės metų balsuotojų elektoratas nors ir pamažu, bet atsipeikėja. Žinoma, ponai Kazimierai, nuo seno turinčiai glaudžių sąsajų su Rusijos oligarchais ir Rusijos interesams atstovaujančiais verslininkais Lietuvoje, ne kartą bandžiusiai ir tebebandančiai per savo konsultacinės firmos dukterines įmones įsiskverbti į energetikos verslą, kelia rūpesčių, kad jos vietą užima kur kas jaunesni, suktesni ir dar didesni plėšrūnai.

Jonas BALNIKAS

Jonas BALNIKAS

Fronte prieš terorizmą - nieko gero

Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas Dž. Bušas kreipdamasis į tautą 2001-ųjų rugsėjo 11-osios teroro išpuolių antrųjų metinių proga pažymėjo, jog šiuo metu Irakas yra svarbiausias kovos su tarptautiniu terorizmu frontas. Pasak JAV prezidento, taikos procesas Artimuosiuose Rytuose labai priklauso nuo to, kaip klostysis padėtis Irake ir Afganistane. Dž. Bušas taip pat užtikrino, kad JAV nesitrauks nuo savo tikslų atstatyti Iraką ir tam skirs tiek pinigų, kiek reikės. Dž. Bušas paprašė Kongreso skirti JAV operacijoms Irake ir Afganistane dar papildomai 87 mlrd. dolerių. Tai išties milžiniška suma. JAV Irako karas kainuoja labai brangiai. Šiuo metu išlaidos operacijoms Irake vidutiniškai sudaro 3,9 mlrd. dolerių per mėnesį, o nuo šių metų sausio iki rugsėjo šios išlaidos sieks apie 35 mlrd. dolerių, kas sudaro 9,2 proc. viso JAV karinio biudžeto.

Kartu pačioje Amerikoje pamažu didėja nepasitenkinimas nestabilia padėtimi Irake, kur nesiliauja išpuoliai prieš JAV karijus. O Jungtinių Valstijų visuomenė jautriai reaguoja į savo karių žūtį, todėl ima reikšti nepasitenkinimą kareivių motinos, Vietnamo karo veteranų organizacijos, jau nekalbant apie demokratų partijos kandidatų į prezidento postą kritiką. Alyvos į ugnį įpila ir Irako karu bei Vašingtono politika nepatenkinti kai kurie JAV sąjungininkų politikai. Šiomis dienomis buvęs Didžiosios Britanijos aplinkos ministras dabartinio premjero Tonio Bleiro vyriausybėje Maiklas Mičeris (Meacher) apkaltino Jungtines Valstijas, kad jos paskelbdamos karą tarptautiniam terorizmui naudojasi tuo karu kaip priedanga siekdamas strateginių ir geopolitinių tikslų. Dar daugiau, M. Mičeris apkaltino JAV centrinę žvalgybos valdybą (CŽV), kad ji žinojusi apie teroristų planuojamą savižudžių išpuolį Niujorke 2001 m. rugsėjo 11 d., tačiau nieko nedarė, nes rugsėjo 11-osios teroro aktai davė JAV dingstį pulti Afganistaną ir bet kokia kaina įgyti karinę galią Persijos įlankos regione.

JAV prezidento Dž. Bušo išpėjimas, kad kova su terorizmu toli gražu dar nebaigta ir tai pareikalauja didelių pastangų ir žmonių aukų, pasitvirtina. Tą patvirtina arabų televizijos "Al Arabiya" išplatintas dar vienas Osamos bin Laden "Al Qaedos" grasinimas, kad netrukus Amerikoje ir kitose amerikiečius remiančiose šalyse bus surengti tokie išpuoliai, kad 2001 09 11 teroro aktai bus tik juokas. Panašūs grasinimai buvo paskelbti ir Didžiąjai Britanijai. Kad Didžiosios Britanijos vyriausybė gana

rimtai žiūri į tokius grasinimus, rodo tai, jog likus kelioms dienoms iki rugsėjo 11-osios antrųjų metinių Anglijos policija ir gelbėjimo tarnybos surengė plataus masto pratybas, kurių metu buvo tikrinama, kaip jos sugebėtų reaguoti į teroristų išpuolį Londone. Anot kai kurių britų policijos pareigūnų, anksčiau ar vėliau teroristų išpuoliai Londone neišvengiami. Londono laikraštis "The Sunday Times" teigia, jog Didžiosios Britanijos vyriausybė net yra parengusi Londono, kuriame gyvena 7,5 mln. gyventojų, evakavimo planą, jeigu Londone būtų pradėti vykdyti teroro aktai.

Dar vieną didelį rūpestį Jungtinėms Valstijoms ir visam pasauliui kelia vėl labai paastrėjusi padėtis Artimuosiuose Rytuose. Atsistatydinus palestiniečių ministru pirmininkui Mahmudui Abasui, kuris buvo vertinamas kaip taikos proceso tarp Izraelio ir Palestinos šalininkas, daugelio apžvalgininkų nuomone, JAV paskelbtam taikos planui, pagal kurį palestiniečiai turėtų paskelbti savo valstybę jau 2005 metais, iškilo mirtinas pavojus.

Radikalioms "Hamas" ir kitoms islamistų organizacijoms paskelbus, kad bus tęsiamas šventasis karas ("džihadas") prieš žydų valstybę, Izraelio karinės pajėgos visiškai uždarė Vakarų Krantą bei Gazos ruožą ir bombardavo "Hamas" stovyklas. Yra daug sužeistų. Savo ruožtu "Hamas" vadovai paskelbė mirties nuosprendį Izraelio premjerui Arieliui Šaronui. Pastarojo ministrų kabineto nariai, tarp jų užsienio ministras Silvanas Šalomas, pareikalavo, kad teroristus palaikantis palestiniečių lyderis Jasyras Arafatas būtų nedelsiant ištremtas. Taigi rūpesčiai pasaulio politikus užgulė iš visų pusių. Irakas, Afganistanas, Artimieji Rytai – tai dar ne viskas. Blogos žinios plaukia iš karingųjų mulų valdomo Irano. Vienas Vokietijos laikraštis remdamasis patikimais žvalgybos duomenimis pranešė, kad 90 Irano mokslininkų, kuriuos prižiūri Gynybos ministerija, sparčiai kuria branduolinę bombą ir jau pasigamino bei turi įsigiję svarbiausius įrenginius branduoliniams bandymams. Visa tai rodo, kad pasaulio laukia nenusipėjamas šių metų ruduo ir žiema. Tai prognozuoja ir viso pasaulio spauda keldama vos ne paniką, ypač – didžiuosiuose pasaulio miestuose. Tą patvirtino ir aukštas Didžiosios Britanijos žvalgybos pareigūnas. Jo žodžiais, galima laukti teroro aktų Australijoje, Italijoje, JAV ir Didžiojoje Britanijoje. Pasak minėto pareigūno, "pavojus daugiau nei realus, todėl turime būti nepaprastai budrūs".

Džordžas Vašingtonas tuština si į kibirą

Netyla reaguojant į Mariaus Ivaškevičiaus veikalą "Žali". Ypač skaudžiai atsiliepia buvę laisvės kovotojai ir aprašytųjų tuometės Lietuvos kariuomenės vadų artimieji. (Gal ir gerai, kad Amžinybė pasiėmė Nijolę Gaškaitę-Zemaitienę kiek anksčiau, ir neatrodys, kad šis išmėginimas pagreitino jos mirtį.) Lengvos plunksnos valdytojas nurašo protestuojančius kaip "garbaus amžiaus senokus" ir "milžinkapių patriotizmą", tačiau tai silpna gestikuliacija. "Nebūsi, jaunas žmogau, visą gyvenimą jaunas", primena Vida Kasperavičiūtė-Tereikienė ("Tremtinys", 2003, Nr. 13), giliai užgauta paskaičiusi, kaip M. Ivaškevičius vulgariai prifantazavo apie jos tėvą – Kęstučio apygardos vadą ir laisvės kovos strategą Juozą Kasperavičių. Atrodo, tikisi M. Ivaškevičiaus susipratimo. Gal ir ne be pagrindo. Gal kada nors, kai jau nebus toks jaunas ir arogantiškas, o kultūringesnis, apgailintis, kad sukėlė kam skausmo.

Apie literatūros veikalą derėtų rašyti pagal tai, kiek jame matyti gabumo ir kaip tas gabumas naudotas, kokie raiškūs rašytojo žodis ir vaizdas, kokia šiuosyk įmantri, o galų gale ištęsta arba nepavykusi, į pabaigą viską nustumdanti, kompozicija – taip turbūt reiktų. Ir po to vertinti, koks ten menas išėjo, ar apie ką nors, ar tik apie save. Nes gabumų yra, Dievulis tartum dribtelėjo, bet štai kyla ir kyla visai kitokie klausimai. Mat gabusis padaro (jei padaro) daugiau ir žalos už kokį atgrubnagį. Ar tai tokia mūsų naujosios išsilaisvinusios (gal dar ne?) Lietuvos savivoka, o gal tai tokia bus dabartinės Lietuvos vizitinė kortelė pasauliui?

Jeigu dėl "Žalių" kils rimtas intelektualinis protestas ir kilęs prabilis kitokios lietuvių savivokos, o dvasingesne ir dar talentingesne raiška, tai bus nauda ir iš M. Ivaškevičiaus kaip provokuojančio reiškinių. Antano Baranausko atsakas lietuvių kalbos niekintojams buvo "Anykščių šilėlis". Jei propaguosim "Žalius" užsieny kaip vizitinę kortelę, tai patys to ir verti. Ar tokį turim vieną rašytoją, ar tokia esam tauta, kas žino.

Kai kuriose politiškai suinteresuotose sostinėse turėtų skubiai išsiversti bent jau knygos autoriaus įžangą. Ji atspindi ne tiek "kitokį patriotizmą" (M. Ivaškevičius apie save "Šiaurės Atėnuose", 2003, Nr. 9), kiek kitokią istorijos sampratą. Kitą, negu turėjome Atgimime ir išsivadavime, dėjom pamatais į Konstituciją bei įstatymus apie svetimųjų okupaciją ir nelaisvos valstybės pasipriešinimą. Taip jau esame dažniau suvokiami ir demokratinuose Vakaruose (dešimtį metų trukęs Lietuvos pasipriešinimas – nežinomos heroikos atradimas); vien sušalę komunistiškai Rusijos ideologai tebekartoja apie "savanorišką" Lietuvos nelaisvę, klasinius liaudies priešus – "banditus" ir didžiosias

"Tėvynės" brolišką pagalbą. Tiek supranta (jei nuoširdžiai) ir V. Putinas: "lakstė po miškus, o mes juos sutvarkėm". Panašiai sovietiška mato, nors nebuvęs nei stribu, nei gebistu, ir M. Ivaškevičius: "jokia valstybė nekariavo su kita valstybe, viena didelė valstybė kariavo su savim, ir tai buvo tik jos asmeninis reikalas", kokius "vaistus" vartoti; į šį "atgyvenusių" karą, "kurį galėtum vadinti pilietiniu", ėjo "kaimo bernai, mažai tenuokiantys apie garbę ir žmoniškumą". Tai būtent romano įžanga, prartarmė, kurioje autorius praneša apie save, nutaręs glaustai išdėstyti būtent savąją istorijos sampratą. Diskutuoti su teisiniu ir politiniu mažaraščiu neverta, nes ne tik Maskvoje, bet ir Lietuvoje tokių susipainiojusių dar gana daug. Jiems, jei norėtų skaityti, jau seniai atsakė partizanų laiška, dienoraščiai, poezija, statutai ir maldaknygės. Tik Dūmos politikai toliau gavinasi "broliškos pagalbos" mitais, o mūsų žmonėms dešimtmečiais buvo pilama ant smegenų būtent "pilietinis" karas, "brolis prieš brolį" (kurių ne vienas nenorėjęs mirti), neva tarpusavy išsišaudę "šešiolikmečiai" ir panašūs iškreipti vaizdeliai. Tartum SSRS – valstybė, užgrobusi kitą valstybę – būtų ne neegzistavusi su visomis savo agresijomis, genocido ir teroro struktūromis bei metodikomis.

Aišku, anuomet rašyti tiesą ir tiesiai galima buvo nebent bunkeryje arba Vakaruose, na, dar sau į stalčių, ko apdairūs vietiniai lietuvių rašytojai nepraktikavo. Apie pasipriešinimo karą legaliai tylėta arba rašyta pustiesė-pusmelis. Tokia buvo dar prisimenamo dvasinio teroro tikrovė, kurios liekanos kausto posovietinę lietuvių literatūrą ligi šiol. Kodėl? – čia būtų tema, verta tikro psichologinio romano apie lietuviškąją dabartį. Kai M. Ivaškevičius, taip ir nesuvokęs okupuotos Lietuvos ir sovietų Rusijos karo, vos ne vos ištaria "jeigu imtume plačiai, lietuviai kariavo su rusais", tai siūlo tik dar vieną seną populistiskai ir nacionalistiškai pakreiptą optiką, kuria irgi neturėtume girtis tretiesiems.

Kažko gaila, nes M. Ivaškevičius yra pabarstęs knygoje kur kas rimtesnių dalykų apie tą karą ("Žemaitis ir jo šalis jautėsi vieni ir mus vedė kažkur į gilumą", sako enkavėdistas;

(keliami į 5 psl.)

Sugužėjo vorkutiečiai

Lietus rugpjūčio 30 d. nesutrukdė buvusiems Vorkutos lagerių kaliniams rinktis Kaunan. Po šv. Mišių, aukotų Įgulos bažnyčioje, jie nesukubėdami registravosi LPKT sąjungos salėje, Kaune. Suvažiavo ne tik iš Kauno, bet ir iš Palangos, Anykščių, Šilalės, Vilniaus ir kt. Sugiedojus himną, tylos minute pagerbus mirusius ir žuvusius likimo brolius, suvažiavimo dalyviams sveikinimo žodį tarė Seimo narys, LPKTS pirmininkas, buvęs vorkutietis dr. Povilas Jakučionis. Vorkutoje jis išbuvo nuo 1948 m. iki 1954 m. Jį areštavo dar 16 metų nesulaukusį. P.Jakučionis kalbėjo apie lageriuose kalėjusiųjų draugiškumą - geriausiai sutarę su vakarų ukrainiečiais. Dainuodami ginčydavosi, kurių dainos gražesnės.

Susirinkusiems linkėdamas stiprybės ir sveikatos, kvietė būti aktyvesnius, reaguoti į visas politines ir ekonomines aktualijas, būti šeiminkais savo valstybėje.

Suvažiavime buvo priimtos dvi rezoliucijos, patvirtintos vieningu balsavimu. Vienoje jų sakoma: "Mes, buvę Vorkutos lagerių politiniai kaliniai, 2003 08 30 susirin-

kę į susitikimą Kaune pritariame LPKTS IX suvažiavime priimtai rezolucijai dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo įstatymo. Raginame LR Prezidentą, Seimą ir Vyriausybę nekvestionuoti 2000 m. SSRS okupacijos žalos atlyginimo įstatymo, o diplomatinėmis priemonėmis, pasitelkiant tarptautines organizacijas ir forumus, atkakliai siekti, kad Rusijos Federacija tą žalą pripažintų ir pradėtų ją atlyginti."

Kitoje rezolucijoje buvę vorkutiečiai reikalauja "kaip galima greičiau pašalinti iš Baudžiamojo Kodekso straipsnį, kuris leidžia sukčiams, padariusiems tautai žalą, išsisukti nuo bausmės, kadangi, pagal Baudžiamąjį Kodeksą, jiems galioja senaties terminas. Todėl Vyriausybė, Seimas, prezidentūra turi susimąstyti ir kuo skubiau išbraukti iš Baudžiamojo Kodekso šį straipsnį."

Estijoje raginama kiekvieną asmeniškai rašyti pretenzijas SSRS dėl žalos atlyginimo. Suvažiavime pirmininkavęs Antanas Šimėnas kvietė visus sekti Estijos pavyzdžiu. Į klausimą, kam siųsti, jis sakė adresavęs pačiam Rusijos prezidentui V.Putinui.

Tarkim, estai tai daro per Raudonąjį Kryžių, o mes, lietuviai, galbūt per Užsienio reikalų ministeriją perduosim Maskvai. Svarbu nesėdėti sudėjus rankų, o klibinti šį reikalą.

Prisiminimais dalijosi neseniai iš Vorkutos ekspedicijos grįžęs LGGRTC Rėmimo fondo atsakingasis sekretorius Juozas Butrimas. Kelionės tikslas - pagerbti visus ten žuvusius. Paminėjime dalyvavo vokiečių, ukrainiečių ir lietuvių delegacijos. Lietuviai buvo pasiruošę geriausiai, prie paminklo plazdėjo mūsų vėliavos, buvo pabarsyta atvežtos iš Lietuvos žemelės, uždegta žvakutės. Buvo nutarta, kad reikia aptverti lietuvių kapines Vorkutoje. Tam pritarė ir vokiečiai, ir ukrainiečiai. Susirinkusieji domėjosi, ar išlikusios šachtos, barakai, koks pastatytas paminklas. J. Butrimas noriai pasakojo, kaip atrodo Vorkuta dabar - barakų tik pamatai, šachtos apmirusios. Dabar veikia šešios, kai kurios sujungtos į vieną. Lietuvio nesurado nė vieno. Apie pirmąsias ekspedicijas į Vorkutą papasakojo Antanas Šimėnas.

Audronė KAMINSKIENĖ

Susirinkusieji klausosi A.Šimėno pasakojimo apie Vorkutą

Gal išsipildys svajonė

Gūdžiais stalininio teroro ir KGB savivalės metais mes, jauni Šilutės gimnazistai, patekę už kalėjimo grotų turėjome savo ateities viziją: išauš diena, kai Lietuva vėl bus laisva, nepriklausoma, o mes, išskentėję kalėjimų, tardymų ir lagerių siaubą, vėl susitikime laisvėje. Tada svajojome, jog visiems buvusiems politiniams kaliniams

bus įteikti ženkleliai, kuriuos su pasididžiavimu nešiosime atlape, susitikę nors ir nepažįstamą paspausime ranką ar bent nusišypsosime.

Šiandieną mes jau garbaus amžiaus žilagalviai. Daugelio nebėra ir tarp gyvųjų. Gavome politinio kalinio, Laisvės kovų dalyvio ir kitus, patvirtinančius mūsų statusą, pažymėjimus. Laisvės kovų

dalyviai turi savo ženklelius. Norėtume, kad būtų įsteigtas ir buvusio politinio kalinio ženklelis, duodamas kartu su paliudijančiu šį statusą pažymėjimu. Išsipildytų jaunystės dienų svajonė.

Norėtume išgirsti ir kitų buvusių politinių kalinių nuomonę šiuo klausimu.

Eduardas ŠMITAS
Šilutės raj.

Džordžas Vašingtonas tuštinasi į kibirą

(atkelta iš 4 psl.)

"Aš nelaukiu lėktuvo, ne-noriu Vaterlo, kur galėčiau pakloti savo dvidešimt tūkstančių ir parnešti likusiems pergale", sako M. Ivaškevičiaus vaizduotės Žemaitis, nes tikrasis būtent norėjo laisvės "milijonui laisvų žemdirbių").

Ėmiau ir pamaniau: o kaip atrodytų Jungtinėse Valstijose istorinis romanas apie jų Nepriklausomybės karą, kur kam nors būtų smagu aprašyti Džordžo Vašingtono tuštinimąsi palapinėje į kibirą, o pusę knygos užimtų karo ir valstybės vado erotiniai sapnai. Užtat apie laisvę taipgi nebūtų nė žodžio, tik vieno vaiduoklio vienintelė sentencija: "Laisvė yra nekovoti už tą jūsų prakeiktą laisvę". Tiek to, nespėliosim, kaip ten už marių atrodytų, nes mes kalbamės savo namuose.

Marius Ivaškevičius kažką juto, kai mestelėjo: "Viskas, kas čia parašyta, yra bausis prasimanymas". Tačiau greta, toje pačioje romano įžangoje, sudėstė be išlygų: "Visam šitam karui vadovavo žmogus, išėjęs artilerijos mokslus Europoje. [...] Apie jį ir šita knyga". Ir dar: "Jonas Žemaitis - tokia žmogaus pavardė", taigi supraskit, tikrai apie jį šita knyga. Betgi tai netiesa; taip šnekučiuojant, čia pat atsižadant ir prisirišant, vienur pasimaivyta, kitur - apgavystė.

Generolas Jonas Žemaitis, "žuvusiųjų prezidentas", "ketvirtasis prezidentas" (yra tokia monografija, toks filmas), tikrai studijavo Prancūzijoje, susitikdavo ten su kitais jaunais lietuviais. "Draugai jį labai mėgo ir visuomet laukdavo pasirodant. Tačiau tai buvo ne vien dėl jo dosnumo, kuriuo jis dalijosi kukliai, be pasididžiavimo, lyg teikiamas malonumas buvo ne tiek kitiems, bet jam pačiam. Labiausiai visus traukė jo nuoširdumas, paprastumas, atida ir dėmesys kitiems. Imponavo jo išsilavinimas, puikus prancūzų kalbos mokėjimas, natūralus elgesio ir laikysenos laisvumas. Niekad kitų nekritikuodavo ir nemokydavo, bet iš jo pavyzdžio nejučiomis visi mokėmės." (Elena Kabailaitė-Jonaitienė. Kaip vėjelio dvelksmas. - "Dienovidis", 1999, Nr. 10).

"Žalių" autorius parašė

apie kitą, prasimanytą žmogų, bet žaidimai vardais grąžina mus į šių pastabų pradžią. Didžioji problema - skonio ir takto. Ji susijusi ir su pasirinkta neeiline tema bei rakursu, ir su autoriaus metodu, kurį būtų galima vadinti pseudofaktine provokacija. Fikcija - ne fakto literatūra, tad nereiktų nė kiek apsimesti. Jeigu ne tie tikri Lietuvos karių - laisvės kovotojų vardai, tai visuomeniškuoju požiūriu teliktų bendresnis klausimas: kaip autorius supranta mūsų partizanų kovą ir kodėl ją mato tik tokią - purviną ir beprasmę, atitinkamai vaizduodamas. Taip - tai taip, žiūrėkim kaip į simptomą, gal per pasąmonę ateinantį stribų kerštą (kai kas lygina su lavonų spardymu), gal kaip žurnalistišką išsikėlimą aukščiau visų. Partizanų aprašymai būtų tikę ir sovietmečiu. Tačiau neatimsi literatūrai teisės vaizduotis ir vaizduoti bet ką savaip, jeigu šventos rašančiojo teisės nekoreguoja jo paties takto ir skonio jausenos. Vis dėlto kai liečiamas žuvusių už visų mūsų laisvę, tad ir už rašytojo laisvę, rezistencijos vardu atminimas, o dar tebėra jų šeimos, dalykai keleriopai komplikuojasi. Įskaudintųjų nedera taipgi nurašinėti į meno nesupratėlių kategoriją. Galbūt daugelis jų būtent gerai šį tą supranta, ir tas "šistas" nėra menkesnis reikalas negu rašytojo menas, ar jis būtų pauzė, ar laisvė be atsakomybės. "Etikos dėsniai ir meno dėsniai yra tie patys", rašė prieš pusantro šimtmečio kompozitorius Robertas Šumanas. Šiandien tarčiau, kad nusižengdamas etikai meno nepagerinsi, nors gali pagerinti tiražą.

Esu įsitikinęs, kad apie šią knygą būtų dešimtkart mažiau kalbama, jei ne spekuliacija tikrais vardais. Perrašyk Joną Žemaitį į Šimą Jonaitį, kurio gyvenimo kelionės didžioji mitinė užduotis yra atrasti ir nužudyti kitą Šimą Jonaitį, ir didelė dalis dujų išeis, balionas iš karto ims bliūkšti. Leidėjai galėtų, autoriui sutinkant, padaryti tokią eksperimentą, ir tada visi žinotume, kas atneša pinigų, kas ne.

Vytautas LANDSBERGIS,
vyresnysis muzikologas

Partizanų sąskrydis Latvijoje

Rugpjūčio mėn. Latvijoje, Ikškilės miestelyje, įvyko 13-asis Latvijos partizanų sąskrydis, į kurį buvome pakviesti ir mes, rokiškėnai.

Latvijoje man teko kartu su latvių partizanais kovoti prieš enkavėdistus. Pirmą kartą susijungus mūsų būriui su Simono Struopo būriu Latvijoje, Garsenės valsčiuje, Plimbalių miške, 1944 metų spalio 14-osios rytą buvome užpulti Daugpilio garnizono kareivių. Kautynių metu žuvo 5 partizanai: du latviai ir trys lietuviai. Aš buvau sunkiai sužeistas ir tik kitų partizanų dėka likau gyvas – jie nepalikė manęs mūšio lauke. 1945-1946 metais ne kartą teko dalyvauti Latvijoje, Alfonso Dumbrio būryje, ruošiant akcijas prieš okupantus, ne kartą teko susikauti su enkavėdistais (kadangi Obelių, Juodupės valsč. ribojasi su Latvija).

Į sąskrydį vyko 7 žmonių grupė: Obelių istorijos muziejaus įkūrėjas ir vedėjas isto-

rikas Andrius Dručkus, Rokiškio kraštotyros muziejaus direktorės pavad. istorikas Algis Kazulėnas ir kiti.

Rygoje mus pasitiko Latvijos gyventojų genocido tyrimo centro archyvo darbuotojas istorikas Gunaras Blūzma, su kuriuo mes jau ketveri metus palaikome glaudžius ryšius, susitinkame.

Rygoje, prie Laisvės paminklo, susirinko ne itin daug žmonių. Padėjome gėlių ir išvykome į Ikškilės miestelį, kurio bažnyčioje aukojamos šv. Mišiose dalyvavo daug buvusių partizanų, tarp jų ir Panevėžio partizanai, taip pat Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio pirmininkas dim. kpt. Jonas Čeponis.

Minėjimas vyko stadione, žmonių buvo daug, bet, kaip ir visur, nebuvo jaunimo. Latvijos krašto apsaugos ministras Valdis Krištovsas už nuopelnus Tėvynei įteikė medalius Jonui Čeponiui, Latvijos laisvės kovų vadui Stefansui Ajensui ir archyvo

darbuotojui Gunarui Blūzmai. Buvę partizanai, ryšinininkai apdovanoti padėkos raštais, atminimo dovanomis. Kalbėjo Latvijos krašto apsaugos ministras V.Krištovsas, partizanų vadas S.Ajensas, J.Čeponis, G.Blūzma ir kiti. Grojo karinio dalinio orkestras.

G.Blūzma Latvijos archyve surado lietuvių partizanų, kovojusių kartu su latvių partizanais, pavardes. Perduoti 121 lietuvių partizano, žuvusio Latvijoje, sąrašai. Jo iniciatyva daugelyje vietų pastatyti paminkliniai kryžiai, ruošiamos kautynių vietų nustatymo ekspedicijos.

Po minėjimo stadione buvome pakviesti į mokyklos salę pietų. Panevėžio buvusių partizanų ansamblis padainavo daug partizanų dainų. Buvo daug draugiškų pasisakymų, pokalbių, išsivežėme daug malonių įspūdžių.

Feliksas MAŽEIKIS
Rokiškis

Ikškilėje Joną Čeponą sveikina Latvijos laisvės kovų sąjungos pirm. S.Ajensas

Iškilmės Skardupiuose

Nedidelės Skardupių parapijos (apie 10 km į pietus nuo Marijampolės) istorija palyginti trumpa, bet turtiną. Čia 1945 m. buvo įkurtas Tauro apyg. partizanų štabas, kuris sujungė stichiškai susiburiančius partizanus į gerai organizuotas karines pajėgas. Nors štabo nariai netrukus buvo enkavėdistų areštuoti, bet juos pakeitė kiti ir Tauro apygardos struktūra nepairo iki pat partizaninio pasipriešinimo kovų pabaigos.

Parapijos kapinaitėse paslapčia (daugiausia naktimis) buvo laidojami žuvę partizanai. Jų atminimui šiemet kalvarijietis B.Jungaitis, talkinamas A.Stankevičienės ir

R.Rusteikos, pastatė paminklinį kryžių.

Rugpjūčio 23 d. Skardupių bažnyčioje gausiai susirinko parapijiečiai ir svečiai iš Kalvarijos bei Marijampolės. Šv. Mišias aukojo, o po to paminklą kapinėse pašventino Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvilas.

Paminklo užrašė paminėtas tik Jonas Kralikas-Saulius (1914-1947), bet įvairiose kapinių vietose dar palaidoti Antanas Gecevičius-Vanagas, J.Miliauskas-Tranvilis ir kiti. Iš viso 10 ar 12 žuvusiųjų.

LPKTS Marijampolės sk. pirm. V.Raibikis priminė, jog apie 1945 m. Lietuvoje prieš okupantus kovojo dvigubai

daugiau ginkluotų vyrų, nei dabar yra karių Lietuvos kariuomenėje. Juos visus rėmė, slėpė ir maitino Lietuvos gyventojai. Dabar vien tik Tauro apyg. ribose yra užregistruota per 5000 žinomų žuvusių partizanų, neskaitant nežinomų.

Kurie nežuvo, atlaikė kalėjimus ir tremtį, dabar susirenka pagerbti žuvusiųjų, stato paminklus. Marijampolės kaimiškosios seniūnijos seniūnas Juozas Milius pasakė: "Buvau Sibiro tremtinys, todėl šiandien kovuju už Laisvės ir Nepriklausomybės įtvirtinimą savo Tėvyneje".

Aleksandras JAKUBONIS

Pirmoji pažintis

"Tau mano dainos, Lietuva Tėvyne..." - tai politinių kalinių Onos Navickaitės ir Agotos Daugnoraitės-Vičiulienės poezijos knygelė, išleista po autorių mirties. Pirmoji pažintis su leidinėliu įvyko rugsėjo 6 d. LPKTS būstinėje, Kaune. Eilėraščių posmai skirti buvusiems politiniams kaliniams, tremtiniam, rezistencijos dalyviams, tad ir auditoriją sudarė šie žmonės. Po šv. Mišių Iğulos bažnyčioje visi rinkosi į LPKTS būstinės salę, kur prasidėjo poezijos vakaronė. Ją vedė "Aukštaičių" klubo pirmininko pavaduotoja Aldona Šernienė. Tą dieną ir p. Aldona šventė savo gimtadienį,

tad susirinkusieji ją nuoširdžiai sveikino, linkėjo laimės, sveikatos, geros kloties, įteikė gėlių. Renginį pagyvinano rezistencinių dainų ansamblis (vad. A.Jakštaitė).

Kalbėjusieji prisiminė, kaip buvo leidžiama poezijos knyga, redaguojami rankraščiai, tie, kurie dalyvavo ją išleidžiant, dėkojo už materialinę paramą. Knygelės viršelį iliustravo Alytaus šv. Benedikto vidurinės mokyklos moksleivė Dainora Jankauskaitė. Renginyje dalyvavo A.Vičiulienės sūnus. Jis išsamiai papasakojo apie savo mamą.

Zenonas ŠIAUČIULIS
Autoriaus nuotr.

Gėlės Aldonai Šernienei

Dainos Tėvynei

Jau išleista Agotos Daugnoraitės-Vičiulienės ir Onos Navickaitės - abi iškeliavusios Amžinojo poilsio, abi buvusios tremtinės - eilėraščių knygelė "Tau mano dainos, Lietuva Tėvyne..."

Agota Daugnoraitė gimė Žemaitijoje - Kretingos rajone, Laumalių kaime. Mokėsi Kretingos gimnazijoje, Klaipėdos mokytojų institute studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą, kūrė ateities planus. Tačiau mokslų baigti nespėjo - 1950 m. gegužę Agotą areštavo. "Nebuvo mano gyvenime lengvų metų... Vis įtampa, vis kopimas į kalną, kova vardan geresnės dienos..." - rašė atsiminimuose poetė. Eilėraščius pradėjusi rašyti mokyklos suole su baltu popieriaus lapu nesiskyrė visą gyvenimą. Jos eilės persunktos liūdnu motyvų, atspindinčių Tėvynės ilgesį, laisvės troškimą. "Leiskit grįžti į barą pradėtą./ Leiskit baigt neišartas vagas./ Daug, oi daug, jau per daug iškentėta./ Jau atriškit jaunystei rankas" (eil. "Leiskit"). Visi A. Vičiulienės eilėraščiai dvelkia ilgesiu, neišmylėta meile, nepadainuotu posmu.

Juos galima perskaityti vienu ypu ir ne viena eilutė palies širdies kertelę.

Dailininkę Oną Navickaitę ištiko ta pati lemtis kaip ir Agotą Daugnoraitę-Vičiulienę - tremtis, sunkūs darbai, svetimi žmonės ir papročiai. Turėdama šiek tiek laisvo laiko rašė eilėraščius, piešė, siuvinėjo. "Kad lengviau juos (eilėraščius - aut past.) būtų galima paslėpti, rašiau ant rūkomojo popieriaus", - skaitome autorės prisiminimuose.

Į Lietuvą grįžo pašlijusios sveikatos, tad ir tėviške džiaugėsi neilgai. Jos akys užgeso 1963 metais. Lyrinius O.Navickaitės eilėraščius surinko buvusi politinė kalinė Bronė Aksamitauskaitė. "Tik nepraraskit vilties vienam suklupus,/ Nekriskit lyg stabo ištikti./ Tenepažįsta baimės jūsų lūpos./ Tebūna jūs keliai visad šventi!" (eil. "Laisvės kovotojams").

Apie tremtį, netektis, Tėvynės ilgesį nemažai parašyta eilėmis ir proza. Poezijos knygelė "Tau mano dainos, Lietuva Tėvyne..." - dar vienas atrodymas.

Asta ŠAUKĖNAITĖ

Aplankėme "Partizanų parką"

Rugpjūčio 31-ąją mons. A.Svarinsko kvietimu dalyvavome minėjime, vykusiame Vidiškės miestelyje. Šv. Mišias bažnyčioje (kartu čia vyko ir Šv. Baltramiejaus atlydai) aukojo Pašilaičių klebonas Giedraitis. Po šv. Mišių šalia šventoriaus, aptvertoje aikštėje, išniekintų partizanų atminimui pastatytą kryžių pašventino mons. A.Svarinskas. Jis kalbėjo apie sovietų okupaciją, partizanų kovas su okupantais.

Kalbėjo prof. Ona Voverienė, Antanas Terleckas, Ignas Uždavinys, Rimas Kupčys, Jonas Urbonavičius, Andrius Dručkus, Nijolė Sadūnaitė ir kiti. Visų kalbose jautėsi skausmas ir kančia.

Po kalbų išvykome į "Partizanų parką". Čia, gražioje kalvotoje, pušimis apaugusioje vietovėje, 64 ha plote, pastatyti kryžiai 9 partizanų apygardoms. Mons. A.Svarinskas papasakojo apie savo sumanymą čia pastatyti

paminklą žuvusių partizanų garbei, paminklinius kryžius.

Aplankėme Ukmergės kapines miške, didelį stendą su keliomis metalinėmis plokštėmis (jose – tremtinių pavardės) ir paminklą. Mes, rokiškėnai, dėkingi LPKTS Rokiškio skyriaus pirmininkui Tautviliui Aleksiejui už organizuotą išvyką.

Feliksas MAŽEIKIS

Rokiškis

Skelbimai

Rugsėjo 16 d. (antradienį) 12 val. Kauno Įgulos bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už prieš 55 metus žuvusius Didžiosios Kovos apygardos 6-ojo bataliono partizanus, ryšininkus, rėmėjus. 13 val., po šv. Mišių, išvykstame (transportas bus) į žūties vietą – buvusį Naujasodžio k. (dešinėje greitkelio Kaunas-Vilnius pusėje, prie "Lytagos", neprivaziavus Palemono). 14 val. minėjimas prie atnaujinto paminklo žūties vietoje.

Rugsėjo 20 d., šeštadienį, organizuojama išvyka Didžiosios Kovos apygardos partizanų keliais. Maršrutas: Ukmergė, Dukstynos kapinės, DKA memorialinis parkas, Vidiškiai, Želva, Juodkiškės, Gelvonai, Čiobiškis.

Rinksimės 10 val. prie LPKTS Ukmergės sk. būstinės (Kauno g. 18, Ukmergė).

Atsiliepkite

Mano, Galinos SERVUTAITĖS, jaunystė prabėgo Suetichos gyvenvietėje (dabar Biriunskas). Dienomis dirbom, o vakarais ėjome į mokyklą, kur baigėme 10 klasių.

Gal kas dar yra gyvas, atpažins save šiose nuotraukose ir atsilieps. Būtų labai įdomu susitikti su draugėmis, su kuriomis leisdavom kartu laiką, prisiminti buvusius, nors ir ne labai smagius laikus. Rašykite adresu: Galinai POBREŽIENEI, Janonio g. 28-32, Kelmė LT-5470. Tel. (8-427) 54027.

Užjaučiame

Mirtis išplėšė iš mūsų bendruomenės LPKTS rėmėją ir "Tremtinio" platintoją Australijoje

Vidą VAITIEKŪNIENĘ.

Nepaisydama savo ligos ir šeimos nelaimių, Ji niekada neatsisakė ištiesti pagalbos rankos. Nuoširdi užuojauta Jos sūnams Andriui, Algiiui ir Juozui bei jų šeimoms ir seseriai Nijolei ir jos šeimai.

LPKTS atstovas Australijoje Vytautas Mačys ir buvę politiniai kaliniai bei tremtiniai

Gerb. "Tremtinio" skaitytojai, gyvenantys užsienyje

Informuojame Jus, kad siųsdami "Tremtinio" prenumeratos čekius grafoje - Pay to the order of - rašyti: Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungai. Kai užrašote "Tremtiniui", bankas tokių čekių nepriima.

LKKAS maloniai kviečia visus, turinčius dokumentines ar vaizdines medžiagas apie Lietuvos kariuomenės karininkus, ypač – apie pokaario ginkluotojo pasipriešinimo dalyvius, turinčius karininko laipsnį, prisidėti prie daugiatomės enciklopedijos "Lietuvos kariuomenės karininkai 1918-1953" rengimo. Rašykite Vytautui Jasulaičiui, P.Vileišio g. 14-5, Vilnius LT-2055. Tel. (8-5) 2344134. Arba Astai Rėklaitytei, Kačanausko g. 18-7, Kaunas, Tel. (8-37) 734218, (8-652) 94228.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Anelė Kazlauskaitė-Gražienė 1916-2003

Gimė ir augo Anykščių valsč., Zabelgnės k. 1951 10 03 su šeima išvežta į Tomsko sritį. 1956 09 06 gavo teisę grįžti į Lietuvą, bet grįžo tik 1959 m. Apsigyveno Anykščių r., vėliau persikėlė į Vilnių. Paskutiniu metu gyveno Vilniaus tremtinių namuose.

Petras Glebus 1925-2003

Gimė Trakų aps., Onuškių valsč., Petrauskų kaime. 1945 m. ištremitas į Komiją, Vorkutos lagerius. Kalėjo iki 1952 m. Grįžti į Lietuvą galėjo tik 1964 m. Grįžęs dirbo Buitinio aptarnavimo kombinate, gyveno Kaune. LPKTS narys – nuo 1991 m.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.
LPKTS Kauno skyrius

Barbora Raudonytė-Gaigalienė 1920-2003

Gimė Plungės r., Alsėdžių valsč., Jazdauskikių k. Barbora buvo ryšininkė ir partizanų slaugytoja. 1946 m. suimta ir nuteista 10 m. lagerio. Kalėjo Intoje. 1954 04 30 išėjusi iš lagerio grįžo į Lietuvą. Neradusi sąlygų gyventi, išvyko pas pusbrolių į Vorkutą. Ten ištekėjo už lietuvio, buvusio partizano. Neleidžiant jam grįžti į Lietuvą, apsigyveno Dokučajevske, Donecko sr. Dirbo šachtoje. Ten palaidojusi sūnų, kuris žuvo sovietinėje armijoje, o vėliau ir vyrą, Barbora jau sirgdama 1998 m. grįžo į Mažeikius.

Palaidota Žemaičių Kalvarijoje.
Užjaučiame artimuosius.

LPKS Mažeikių skyrius

Bronė Gvaldaitė-Dainelienė 1919-2003

Gimė Radviliškio r., Šilaikonių k., gaušioje ūkininko šeimoje. 1948 05 22 dvi seserys, tėvelis ir du seserų mažamečiai vaikai ištremiti į Krasnojarsko kr., Partizanskor., Kojos gyv. Sibire teko sunkūs darbai – reikėjo išlaikyti šeimą. Ištekėjo už atvykusio į tremtį politinio kalinio Krizostomo, susilaukė sūnaus. Į Lietuvą grįžo 1957 m. Apsigyveno Šeduvoje. Palaidojusi vyrą, gyveno pas sūnų.

Palaidota Šeduvos kapinėse, šeimos kape.
Užjaučiame sūnų ir artimuosius.

LPKTS Radviliškio skyrius

Zofija Sakalytė-Variakojienė 1924-2003

Gimė Ukmergės aps., Želvos valsč., Činėlių k. Zofija areštuota kaip partizanų ryšininkė. Lageriuose ir tremtyje išbuvo 10 metų. Po lagerių gyveno tremtyje – pas tėvus Irkutsko sr., Taišeto r., ištekėjo už politinio kalinio. Grįžo į Lietuvą 1957 m. Išdirbo 38 metus Alytaus tuberkuliozės ligoninėje.

Palaidota Alytuje.
Užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTB Alytaus skyrius

Jonas Jakštas 1926-2003

Gimė Pašėtės k., Šėtos valsč., Kėdainių aps. 1951 10 02 su šeima ištremitas į Tomsko sr., Teguldeto r., Staryj Šumilovo gyv. Srednyj Čiulymso miško pramonės ūkyje dirbo miško ruošos darbus. 1957 m. vedė tremtinę. Sulaukė dukters. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Nuo 1960 m. dirbo Panevėžio melioracijos valdyboje vairuotoju. Išaugino dukrą ir tris sūnus.

Užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Panevėžio skyrius

